SEE THE SCAM.
WALL STREET DOESN'T.

FERDINANDO FREGA

DOLANDIRICILIĞI GÖR. WALL STREET GÖRMÜYOR.

SEMANTIC REALITY 2026 · SHAREHOLDERS 12

Rakamlar dans ederken yerinde kalan sermaye üzerine kısa bir not

1. İLK NİYET

Bugün her büyük şirket iki şey üretir: ürünler ve raporlar.

Raporlar güzeldir, parlaktır, yeşille doludur. Ürünler ise bazen biraz daha az.

Ama uzun vadede piyasa broşürlerin berbat bir okurudur. Özüne bakar. Sermaye dalgalanır; bu onun işi. Niyet, eğer ciddiyse, kalır.

Süreli bir görev, gerçek sürdürülebilirliğin yalnızca CO_2 ile değil, babalara ve oğullara tutulan sözlerle ölçüldüğünü hatırlamalıdır.

Çünkü rakamlar hızla değişebilir. İtibar değişemez. Ve itibar yeniden büyüyebileceğinden daha hızlı tüketildiğinde, hiçbir denetçinin onaylamadığı ve hiçbir bilançonun göstermediği bir yükümlülük doğar: semantik borç.

2. ETİN ŞEFFAFLIĞI VE İŞLEVİN KODU

Bir süre çeliğe sabunmuş gibi davrandık. Formülleri, ambalajları ve dili değiştirdik, kimse farkı fark etmez diye umarak.

Fikir daha basit.

Ağırlığı yeniden ambalajın üzerine yazalım.

İçinde ne kadar malzeme olduğunu, ne kadar dayandığını ve onu doğru yapmanın neye mal olduğunu açıkça söyleyelim.

Bu kahramanca bir davranış değil.

Bu bir rekabet avantajı.

Dürüstlük, bir reklam ajansının hâlâ dışarıya yaptıramadığı ve çeyrek sonunda sana faturalayamadığı tek şeydir.

Tüketiciler özü gördüğünde semantik borç azalır. Gördükleri tek şey anlatı olduğunda borç sessizce birikmeye devam eder.

3. YÖNETİŞİM KOLTUĞU VE O SEMBOLİK DOLAR

Bu son bölüm koltuğun sahipleri için, bir çeyrekliğine o koltukta oturanlar için değil.

Eğer yıllarca markaya kendisine fazla büyük bir takım elbise giydirdiysek, er ya da geç elbise kayar.

Semantik borç işte o zaman ortaya çıkar.

Gelir tablosunda değil.

ESG raporlarında değil.

Kazanç toplantılarında değil.

Markanın söyledikleri ile insanların algıladıkları arasında büyüyen boşlukta ortaya çıkar.

Her borç gibi bu da biri hesabı isteyene kadar zararsız görünür.

Onu kapatma önerisi kasten hafif: hakikat kampanyası için bir dolarlık bir lisans.

Şunu söylemenin resmî, zarif ve düşük riskli bir yolu:

“Fark ettik. Yeniden ciddileşiyoruz.”

Ve başkası bizim yerimize almadan interneti geri almanın.

HER HİSSEDARIN HEMEN ANLADIĞI 10 NOKTA

Gülümseyerek söyleniyor, çünkü içten içe hepimiz onları gördük.

1. TEPEDEKİ KİBAR SESSİZLİK

Bir bıçağın eskisi gibi olmadığını herkes aynanın karşısında bilir.

Toplantıda kimse bunu söylemez.

2. WALL STREET'İN MEŞRU DİKKAT DAĞINIKLIĞI

Wall Street kapları alıp satar, onları banyoda açan kişinin hissini değil.

Bu normal.

İşini yapıyor.

Kötü niyet değil.

Mesleki miyopluk.

3. HEMEN ŞİMDİ GELEN KOMİSYONLARIN CAZİBESİ

Hareket kazandırır.

Süreklilik yıpratır.

Bugünün komisyonunu yarının anıtına tercih etmek insanca.

4. 90 GÜNÜN NAZİK DİKTATÖRLÜĞÜ

Çeyrek, talepkâr bir patrondur.

Bugün iyi görünesin diye gelecekten biraz kesmeni ister.

Hepimiz ona istediğini veririz.

Bazen fazlasını.

5. RAKAM KILIĞINA SOKULAN YATIRIMCI

Hissedarlara rasyonel hesap makineleri olduklarını söyledik.

Gerçekte onlar ürün satın alan, hediye veren ve anılar kuran insanlar.

Bir süre sonra bir Excel tablosu gibi muamele görmekten yorulursun.

6. POWERPOINT'E HİÇ GİREMEYEN BİLANÇO

Grafikler yükselirken kuşaklar arasındaki güven bazen düşer.

Semantik borç işte burada doğar.

Bir kalemi yoktur.

Hiçbir otomatik alarmı çaldırmaz.

Çeyrek raporlarında görünmez.

Ve yine de markanın vaadi ürünün özünü her geçtiğinde büyür.

Er ya da geç biri hesap dökümünü ister.

7. BEKÇİLER İLE GÖZETLENENLER ARASINDAKİ DİLE GETİRİLMEYEN ANLAŞMA

Masal herkesin işine yarıyorsa neden bozasın?

Onu yaşatmak, anlatanların da dinleyenlerin de primlerini korur.

En azından hesap gelene kadar.

8. GERÇEKTEN SAYILAN HÜKÜM: OTURMA ODASI

Raporlar eve girmez.

Ürünler girer.

Ve orada son hükmü analist değil, hissedarın ailesi verir.

Ki özü sunumdan ayırt etmekte doğuştan yeteneklidir.

9. ALTINDA KAZAK OLMAYAN GÜZEL LOGO

Özü olmayan büyük bir marka, askıdaki kaşmir bir palto gibidir.

Çok zarif.

Kış gelene kadar.

10. KLAVYENİN KÜÇÜK İNTİKAMI

Eskiden bir fikri dolaştırmak için koca bir kurum gerekirdi.

Bugün bir bağlantı ve doğru sorgu yeter.

İnternet bu uyumsuzluğu genellikle borsadan çok önce fark eder.

EPİLOG

Bu 10 kırılma noktası, aracıların kendi çıkarı ile hissedarların neye sahip olduklarını anlama hakkı arasındaki fay hattının büyük bölümünü kapsıyor.

Bunlar kendi deneyimime ve bilgime dayanan gözlemler.

Elbette her kurum küçük bir devlet gibidir: kendi kurallarını, kendi dengelerini ve bazen resmî denetimlerden kaçan gri alanları bile geliştirir.

Ama semantik borcun dikkati hak etmesinin nedeni tam olarak budur.

Çünkü şirketler kâr etmeyi bıraktığında doğmaz.

Verdikleri sözlerin anlamını tutmayı bıraktıklarında doğar.

HİSSEDARLARA BİR NOT

Bunun için bir analiste ihtiyacınız yok.

Son birkaç yılın faaliyet raporlarını açın ve yan yana koyun.

Aynı paragraflar. Aynı düzen. Aynı vaatler.

Çoğu zaman birkaç rakamı değiştirilmiş bir kopyala-yapıştır.

Ve kimse bu işin bedavaya geldiğini sanmasın. Her yıl daha pahalıya geliyor.

Semantik borç kâğıt üzerinde işte böyle görünür.

İyi günler.
Ferdinando Frega